

I. 1. LA ESSA SORDA I LA ESSA SONORA

/s/ Essa sorda (sona com en castellà). Hi ha quatre grafies per a representar aquest so:

S

1. A principi de paraula. Exe: sostre
2. Entre consonant i vocal. Exe: conseqüència
3. Final de paraula. Exe: cadires

Exepcions:

S'escriu "s" en posició intervocàlica (la pronunciem sorda) quan segueix determinats prefixos: **a-**, **ante-**, **anti-**, **bi-**, **contra-**... Exemples: asimetria, antisemita, antesala, bisexual, contrasenya.

SS

1. Sempre entre vocals:

Els femenins acabats amb el sufix **-essa** que indiquen professió, títol. Excepte: marquesa, princesa, burgesa, pagesa, noblesa, feligresa.

Els compostos de **-gressor** (agressor), **-gressió** (agressió), **-missor** (emissor), **-missió** (comissió), **-pressor** (compressor), **-pressió** (impressió).

-Alguns derivats: **-assa** (donassa, barcaassa, manassa), **-issa** (fregadissa), **-ussa** carussa, gentussa), **-dissa** (trencadissa), **íssim/-íssima** (boníssim/ma).

Excepcions.-

En contacte amb una consonant no s'escriu "ss", llevat de "qualssevol" plural de "qualsevol" i d'alguns compostos com: transsexual, transsiberià, transsumpte...

C

1. -A principi de paraula: cendra.
2. -Entre consonant i vocal: València.
3. -Entre vocal i vocal: espècie.
4. -S'escriuen amb **C** els sufixos: **-ància**, **-ència**: abundància, paciència.

Ç

1. -Entre vocals: caçar.
2. -Entre consonant i vocal: calçotets.
3. -Final de paraula: feliç.
4. -S'escriuen amb **ç** els sufixos : **-ança**, **-ença** (confiança, benevolença).
No són derivats : cansa, dansa, pansa, pensa, defensa.

/Z/ La essa sonora (sona vibrant).-**S**

-Entre vocals, normalment tots els gentilicis: francesa, portuguesa, hongaresa...excepte “rusa”, “suïssa” i els participis, com “ofès/sos/sa/ses, encés/sos/sa/ses...”.

El sufix **-essa** quan indica “qualitat de”: dur/duresa, pur/puresa; també indicant qualitats morals o físiques, com tendresa.

-Excepcions: Un reduït nombre de mots d’origen grec: amazona, azalea, àzim, azot, bizantí, ozó, etc. També els compostos de “rizo”- rizotònic i “esquizo” –esquizofrènia, o en paraules “nazisme”, “Ezequiel”, “Nazari”, etc.

Z

-A començament de paraula: zoo, zero...

-Enmig de paraula, darrere de consonant: onze, dotze, donzella calze...

-Excepcions: es pronuncien sonors, però s’escriuen amb “s” els derivats i compostos de “fons” (enfonsar), “dins” (endinsar) i “trans” (transir, transistor).

ATENCIÓ:

Hi ha moltes paraules que coincidixen amb altres llengües romàniques (el referent més clar és el castellà en el nostre territori). Tot i això encara hi ha paraules que no coincidixen. Les més habituals són les següents: cabàs, capatàs, carrossa, dansa, disfressa, gaspatxo, llapis, sabata, simbomba, tassa...I alguns topònims com Andalusia, Sardenya, Suïssa, Tunis, Alcàsser, Ademús, Còrsega, Saragossa, Eivissa, Rússia.